

Το ξυπόλητο τάγμα

Το ξυπόλητο τάγμα

ΔΙΑΡΚΕΙΑ 93'
ΧΩΡΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ Ελλάδα
ΕΤΟΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ 1953

Μια ωδή στην αλληλεγγύη και την
αντίσταση.

Η αληθινή ιστορία 160 ρακένδυτων πιτσιρικάδων
που επιβιώνουν κάτω από τη μύτη των ναζί και
παίρνουν μέρος στην αντίσταση.

ΣΥΝΟΨΗ

Το Ξυπόλητο τάγμα είναι η αληθινή ιστορία 160 παιδιών, που η δράση τους πήρε διαστάσεις μύθου όταν διώχτηκαν από τα ορφανοτροφεία της Θεσσαλονίκης από τους Ναζί κατακτητές στα χρόνια της κατοχής του Β' Παγκοσμίου Πολέμου.

Τα παιδιά μεταβάλλονται σ' ένα είδος καλόκαρδης ηρωικής συμμορίας, που κλέβει από τους Γερμανούς και του μαυραγορίτες για να συντηρεί τα μέλη της κι όσους μπορεί από τον κόσμο γύρω της. Επίσης, πέρα από την αρωγή που παρείχαν στο κόσμο, κατάφερναν με την εξυπνάδα και το κουράγιο τους να βοηθούν την Αντίσταση, βρίσκοντας τρόπους να φυγαδεύουν στη Μέση Ανατολή Έλληνες, Αμερικάνους και Εγγλέζους αξιωματικούς, με σκοπό να ενωθούν με τους εκεί συμμαχικούς στρατούς.

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ

Σκηνοθεσία: **Γκρεγκ Τάλλας**

Σενάριο: **Νίκος Κατσιώτης**

Παραγωγή: **Πίτερ Μπουντούρης**

Διεύθυνση Φωτογραφίας: **Μιχάλης Γαζιάδης**

Μοντάζ: **Γκρεγκ Τάλλας**

Ήχος: **Μικές Δαμαλάς**

Μουσική: **Μίκης Θεοδωράκης**

Ηθοποιοί: **Μαρία Κωστή, Νίκος Φέρμας, Βασίλης Φραγκεδάκης,**

Αντώνης Βούλγαρης, Στράτος Κρόζος, Καίτη Γκίνη

Ο σκηνοθέτης της ταινίας, Γκρεγκ Τάλλας

Ο Γκρεγκ Τάλλας (Γρηγόρης Θαλασσινός) γεννήθηκε το 1909 στην Κωνσταντινούπολη. Ο πατέρας του ήταν πλοιοκτήτης και μετανάστευσε οικογενειακώς στην Αμερική, όταν ο Γρηγόρης βρισκόταν σε μικρή ηλικία. Ο Τάλλας σπούδασε στη Δραματική Σχολή του Πρίνστον, κρυφά από τους γονείς του, με τη φιλοδοξία να γίνει ηθοποιός.

Το 1928 μετακόμισε στην Νέα Υόρκη και συνέχισε τις θεατρικές του σπουδές. Το θέατρο τον συντρόφευε σε όλη του τη ζωή και αποτέλεσε τη μεγάλη του αγάπη. Με τον κινηματογράφο εμπλέκεται το 1937, όταν αποδέχεται την πρόσκληση του Λ. Μπ.

Μέιρ, επικεφαλής των στούντιο της Metro Goldwyn Mayer, να δουλέψει για την εταιρεία. Εκεί ο Τάλλας εξειδικεύεται στο μοντάζ και εξελίσσεται σε μετρ των σκηνών δράσης. Έχοντας ήδη σκηνοθετήσει τις πρώτες μεγάλου μήκους ταινίες του στην Αμερική, έρχεται στην Ελλάδα το 1952 για να σκηνοθετήσει το Ξυπόλητο Τάγμα. Από τότε διατήρησε σταθερή επαφή με τα θεατρικά και κινηματογραφικά δρώμενα της χώρας. Πέθανε στην Αθήνα το 1993.

Ο πρωταγωνιστής, Νίκος Φέρμας

Ο Νίκος Φέρμας (1905-1972) ήταν ηθοποιός του κινηματογράφου και του θεάτρου.

Γεννήθηκε στη Μυτιλήνη το 1905 και το πραγματικό του ονοματεπώνυμο ήταν Νίκος Χατζηανδρέου. Καθιερώθηκε σε ρόλους μάγκα και ντόμπρου ανθρώπου και εμφανίστηκε, πάντα σε δευτέρους ρόλους, σε πολλές ταινίες των δεκαετιών του '50 και του '60 όπως: Ένας ήρωας με παντούφλες, Λόλα, Η χαρτοπαίχτρα, Της κακομοίρας, Ο κύριος πτέραρχος, Ανθισμένη αμυγδαλιά, Όσα κρύβει η νύχτα, Ο παπατρέχας, Καλώς ήλθε το δολάριο, Τρεις κούκλες κι εγώ και άλλες. Παντρεύτηκε την επίσης ηθοποιό Άννα Παντζικά. Απεβίωσε σε ηλικία 67 ετών στις 14 Αυγούστου του 1972 και κηδεύτηκε στην Ηλιούπολη.

ΦΕΣΤΙΒΑΛ / ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ

Χρυσή Δάφνη, Βραβείο Καλύτερης Ταινίας στο Διεθνές Φεστιβάλ Κινηματογράφου
Εδιμβούργου, 1955 (πρώτο διεθνές βραβείο για ελληνική ταινία)

ΚΡΙΤΙΚΕΣ

«Το Ξυπόλητο Τάγμα υπογραμμίζει με δραματικότητα, γι' αυτούς που δεν το έχουν παρατηρήσει
ως τώρα στην οθόνη, ότι από τους πολέμους των μεγάλων, τίποτα δεν είναι περισσότερο άξιο
καταδίκης όσο τα αποτελέσματά τους επί των μικρών.» New York Herald Tribune

«Ένα φιλμ γεμάτο ειλικρίνεια και άξιο κάθε σεβασμού» New York Times

«Οι φωτογραφικές "ωμότητες" της ταινίας μας φέρνουν στο νου το Ρώμη, Ανοχύρωτη Πόλη και
ασφαλώς χρησιμοποιούνται σκοπίμως για να εξυψώσουν την αμεσότητα του δράματος» New
York Post

«Ένα φιλμ γυρισμένο με ενθουσιασμό. Ένα συγκινητικό δράμα με εξαιρετικές ερμηνείες.» The
Hollywood Reporter

«Ο Άλφρεντ Χίτσκοκ είπε κάποτε ότι, αν μπορούσε, θα απαλασσόταν εντελώς από τους
επαγγελματίες ηθοποιούς. Ίσως αυτό που εννοούσε αποδεικνύεται τώρα από το Ξυπόλητο
Τάγμα» Citizen News

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ TRAILER

<https://www.youtube.com/playlist?list=PL5R5A0GLXNfga6qxhrdTRWePSojPhe5bw>

ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΥΣΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

- Ο Βιτόριο Ντε Σίκα όταν είδε το 1955 το «Ξυπόλητο Τάγμα» στο Φεστιβάλ του Εδιμβούργου είπε στον Γκρεγκ Τάλλας: «Αν είχες γυρίσει αυτή την ταινία προτού γυρίσω εγώ τον "Κλέφτη των Ποδηλάτων" τότε σήμερα θα ήσουν εσύ ο Ντε Σίκα!».
- Την καταπληκτική μουσική της ταινίας έχει γράψει ο Μίκης Θεοδωράκης και αυτή ήταν η πρώτη μουσική που συνέθεσε για κινηματογραφική ταινία.
- Το «Ξυπόλητο Τάγμα» ήταν η πρώτη ελληνική ταινία που βραβεύθηκε σε διεθνές φεστιβάλ.
- Τα 63 από τα 66 παιδιά που πήραν μέρος στα γυρίσματα, ο Γκρεγκ Τάλλας τα πήρε από αναμορφωτήρια της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης.
- Η μηχανή λήψης που χρησιμοποιήθηκε για την ταινία ήταν του 1924 και ο οπερατέρ Μιχάλης Γαζιάδης είχε στη διάθεσή του μόνο 6 προβολείς για το φωτισμό. Οι Αμερικανοί δεν μπορούσαν να πιστέψουν ότι η ταινία γυρίστηκε με τόσο λίγα τεχνικά μέσα. Στον φωνολήπτη της Κολούμπια φαινόταν απίστευτο ότι αυτή η ταινία γυρίστηκε βουβή και ότι είχαν επιτευχθεί τόσο άψογοι συγχρονισμοί στο ντουμπλάρισμα της ηχητικής μπάντας στην Ελλάδα!

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ

Αφού συνδεθείτε στην πλατφόρμα Moodle, αποκτάτε πρόσβαση στο πλήρες εκπαιδευτικό υλικό της ταινίας, το οποίο περιλαμβάνει επιπλέον:

1. ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ ΤΑΙΝΙΑΣ

Σε αυτή την ενότητα αναλύονται κάποιες από τις θεματικές που θίγονται στην ταινία, όπως η τραγωδία του πολέμου, η αλληλεγγύη, η αυτοθυσία κ.α. Δίνονται επιλεγμένα αποσπάσματα της ταινίας και μέσα από στοχευμένα ερωτήματα επιδιώκεται ο διάλογος. Οι μαθησιακοί στόχοι αυτής της ενότητας είναι να εμβαθύνουν οι μαθητές στο αφηγηματικό περιεχόμενο της ταινίας και μέσα από τον διάλογο να προβληματιστούν πάνω σε σημαντικά θέματα και το πώς αυτά απεικονίζονται στην ταινία.

2. ΣΥΝΔΕΣΗ ΤΑΙΝΙΑΣ ΜΕ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

Σε αυτή την ενότητα γίνεται σύνδεση της ταινίας με το μάθημα της Ιστορίας.

Οι μαθησιακοί στόχοι αυτής της ενότητας είναι να πάρουν οι μαθήτριες και οι μαθητές βασικές πληροφορίες για το πώς βίωσαν οι άνθρωποι -και ιδίως τα παιδιά- των μεγάλων πόλεων το δράμα της Κατοχής, αλλά και πώς αντιστάθηκαν στον κατακτητή στη βάση της αλληλεγγύης και της αυτοοργάνωσης για να αντιμετωπίσουν τον λιμό.

3. ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Σε αυτή την ενότητα, με αφορμή την ταινία, αναλύονται θέματα κινηματογραφικής γλώσσας. Έμφαση δίνεται στη λειτουργία της μουσικής σε ένα κινηματογραφικό έργο.

Οι μαθησιακοί στόχοι αυτής της ενότητας είναι με εύληπτο και εκλαϊκευμένο τρόπο οι μαθητές να εξοικειωθούν με επιμέρους στοιχεία της αισθητικής, της τεχνικής και της ιστορίας του σινεμά, να γίνουν απαιτητικότεροι θεατές και να προκληθούν να γίνουν οι ίδιοι δημιουργοί με τα μέσα που διαθέτουν.

4. ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

Σε αυτή την ενότητα προσφέρεται πρόσθετο υλικό όπως περαιτέρω βιβλιογραφία, φιλμογραφία, οπτικοακουστικό υλικό, κ.α. που μπορεί να αξιοποιηθεί από τους εκπαιδευτικούς στην τάξη με αφορμή την ταινία. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν σπάνιες συνεντεύξεις συντελεστών της ταινίας.

Το εκπαιδευτικό υλικό για την ταινία "Το ξυπόλητο τάγμα" είναι παραγωγή του
Διεθνούς Φεστιβάλ Κινηματογράφου Ολυμπίας για Παιδιά και Νέους.

Δημιουργία / επιμέλεια υλικού :

Γιώργος Διδυμιώτης
Χαρά Καραγιαννάκη-Μιχάλογλου
Ζήνα Λεύκου-Παναγιώτου
Γιώργος Σπύρου

Το έργο συγχρηματοδοτείται από την Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση».